

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р арх. Константин Николов Бояджиев

Почетен професор на НБУ

за придобиване на научната степен „доктор“

**по професионално направление 5.7 Архитектура, строителство и
геодезия**

с кандидат арх. Виолета Здравкова Шатова

Тема на труда:

Новата музейна сграда като средство за обновяване на градската среда

Общо описание на представените материали:

Предложеният за становище дисертационен труд е с обем от 283 страници и включва увод, седем глави обособени в 3 части, библиография и приложения. Използвани са множество изображения, схеми и архитектурни чертежи.

Библиографията е богата и съдържа 120 източника, от които почти всички на английски език.

Представеният автореферат е с обем от 70 страници в които прецизно и пропорционално е отразено съдържанието на цялата дисертация.

Представеният комплект материали е в съответствие със ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на НБУ и включва всички необходими за целта документи.

Кратки биографични данни за докторанта:

Дисертантът арх. Виолета Здравкова Шатова е завършила своето висше образование като архитектура в „Нов Български Университет“ през 2011 г. В периода от 2011 г. до днес работи като свободно практикуващ архитект с пълна проектантска правоспособност и е носител на няколко номинации и награди в областта на архитектурата и интериорното проектиране.

Преподавателската дейност обхваща два курса към НБУ - ARCM086 «Тренинг към преддипломен проект 2 – „Архитектура и урбанистично наследство“ и ARCM078 – „Съвременна архитектура и архитектурна критика“.

Автор е на 4 публикации по темата с актуална тематика.

Анализ и оценка на дисертационния труд:

Авторката се е насочила към обществени сгради като музеите, които се оказаха емблематични сгради за прехода между 19-ти и 20-ти век в архитектурата. Многобройни реализации в множество страни по целия свят доказаха, че сградата на музея въплащава в себе си повече проблеми на обществената сграда – от териториалното устройство, през уникалните конструкции, до интериора.

Първите глави на дисертационния труд в част I. представляват изследване започващо от първообразите на съвременната концепция за музей, които няма как да бъдат пропуснати, през примери от последните 10-15 години до на най-новите (от 2017г.) музейни сгради. Проучването е обширно. Подбрани са такива, които по един или друг начин стават част от промяната на общественото възприемане за музей, а често и от новия имидж на градовете, като са разделени на групи по определен критерии. Направен е обстоен и задълбочен анализ на разгледаните примери. Отбелязани са водещи тенденции в развитието на съвременните музеи. Частта приключва със заключения и препоръки. Тя изпълва с излишък изискванията за образователната част на степента „доктор”.

Научната страна на научно-образователната степен е застъпена най-вече в частите II. и III. на труда. Основата е поставена в заключителните части на първите глави и част I., където са направени изводите и заключенията от международния опит и определящите постижения. Трябва да подчератя още един път, че усилията са насочени и ограничени към съдържанието и модифицирания и относително нов модел за неговата организация. Т.е. там където се установява системност и се изразява в концепция за развитие на музейното дело.

Обърнато е внимание на музея като източник на градско обновяване като са разгледани различни програми за градско развитие. На тази база са отбелязани различните ползи в развитието на града постигнати чрез културни проекти. Направена е връзка между успешните музейни проекти и другите аспекти на градската среда и е онагледена в схеми. Идентифицирани са ключови аспекти при планирането на градските пространства. Тази част показва важни моменти при планиране на нова културна инфраструктура в градовете и е изключително полезна при създаването на програми за съживяване на градски райони. На концептуално ниво е дадено предложение за включването на нови елементи в програмата на съвременните български музеи и създаване на многоцелеви културни центрове чрез съвместно местоположение или лесна пешеходна връзка с други културни обекти.

Съществен момент в част II. на дисертационния труд, която конкретизира общо приложими схеми, по отношение на съдържание, функционална планировка, зона и ниво на достъп, е формирането на нов вариант на т.нар. функционална схема на музей от авторката, по-подробен и детайлно разработен от познатите у нас схеми дадени в ръководството за архитектурно проектиране „Нойферт“ и лекционните курсове на проф.д-р арх. Стефан Попов, проф.д-р арх. Константин Бояджиев и проф.д-р арх. Бойко Кадинов. Това е и нормално, тъй като тези схеми са предназначени за студенти, а предложената от арх.Шатова има за цел, както да бъде в помощ на архитектите – проектантите, така и на съставителите на плановите задания и програмите, т.е. и държавните и общински органи. Важно е да се

отбележи, че новите дейности и съответно необходимите им пространства са около 25% от съдържанието на новата предложена схема.

Друг приносен момент е детайлното разработване на схеми за организация на всяка от новопреложените зони, части т.н.

Тази част от разработката е по-близо до обичайната архитектурна практика и се отличава и с приложен характер. В някои отношения е особено актуална. Като ползва европейските практики Министерството на образованието и науката вече издаде разпореждане и задължи училищата да провеждат учебни часове в музеите. В последните няма никаква готовност за подобна дейност.

На база направеното проучване, анализ и изводи докторантката обособява няколко групи пространства, като част от тях определя като задължителни за предвиждане още в идейната концепция и заданието на сградата.

Всичко това прави труда актуален за различни музейни специалисти и подходящо помагало още във фаза създаване на музейна програма.

На следващ етап са разработени цялостни и подробни схеми онагледяващи нивото на достъп в музейната сграда. Предложено е групиране на пространствата по определени критерии и авторски вариант на различните зони в една такава, специфична със своята функция сграда. То следва да бъде първото ниво на анализ, преди да се разработи подробна архитектурно-функционална програма.

В последната част III. “Концепция за развитие” са представени обобщени и систематизирани различните идеи, концепции и предложения дадени от докторантката в предходните части на труда, плюс допълнителни такива, придружени от изводи и препоръки.

Авторката арх. Виолета Шатова е определила приносите си по достатъчно подробен и едновременно с това въздържан начин като съчетаването на такива с приложен и други с теоретичен характер очертава възможните модели, както на сгради и комплекси с нови възможности, така и на вероятни схеми за ново териториално деление.

В края на дисертацията са посочени възможностите за продължаване на изследването, както в посока на детайлиране на съдържанието и евентуално експозициите, така и в посока на устройственото прогнозиране и планиране на културното развитие на териториите.

Трудът завършва с приложения (дадени повече от 100 примера).

В работата по дисертацията си докторантката се отличава с рядко срещана упоритост и целенасоченост, умения да усвоява материала и да надгражда над усвоеното, както и с възможност да синтезира въз основа на анализите.

Заключение:

Представеният научен труд напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на НБУ, надхвърля като

количество обичайните обеми и постига необходимото качество на изследователската дейност, като дава своя оригинален принос в науката.

Той доказва, че авторката умее да работи самостоятелно, да избира и формира научни проблеми, да подхожда научно в методологическо отношение и да довежда самостоятелно до резултатен завършек.

Считам, също че поставените цели и задачи на изследването са постигнати напълно.

С оглед на изложеното до тук в становището, предлагам на уважаемото научно жури да присъди на арх. Виолета Здравкова Шатова образователната степен „доктор” в професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“.

Дата....

Подпис....